

Länsstyrelsen i Värmlands läns föreskrifter för vattenskyddsområde för grundvattentäkten Törne

beslutade den 26 maj 2023
(dnr 513-5939-2019)

Länsstyrelsen har beslutat att inrätta ett vattenskyddsområde för grundvattentäkten Törne. Vattenskyddsområdet ligger öster om Vålberg samhälle i Karlstads kommun. Områdets geografiska utbredning framgår av bilaga 3 till det meddelade beslutet.

Länsstyrelsen har vidare beslutat att tillstånd och anmälan enligt föreskrifterna ska prövas av den kommunala nämnd som har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Inom vattenskyddsområdet gäller följande föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter (7 kap. 22 § miljöbalken).

1 § Definitioner

Arbetsfordon

Med arbetsfordon avses traktorer, motorredskap, terrängmotorfordon, spårfordon, industriella maskiner och andra anordningar som är konstruerade för att kunna röra sig eller flyttas på marken och som är försedda med förbränningsmotorer.

Avfall

Avfall är sådant som någon avser eller är skyldig att göra sig av med. Hushållsavfall från enskilt hushåll vilket läggs i tunnor för regelbunden avhämtning samt komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll som läggs i kompost på den egna tomten betraktas inte som avfall.

Avloppsvatten

Med avloppsvatten avses

1. spillvatten eller annan flytande orenlighet,
2. vatten som använts för kylning, och
3. vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

Avverkningsäsong

Med avverkningsäsong avses tiden mellan knoppsprickning ett år till nästa års knoppsprickning.

Bekämpningsmedel

Med bekämpningsmedel avses växtskyddsmedel och biocidprodukter som är avsedda att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Ogräsättika och såpvatten räknas inte som bekämpningsmedel.

Fordon

Med fordon avses motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is.

Förorenade massor

Med förorenade massor avses massor från ett förorenat område eller efterbehandlingsprojekt, det vill säga från ett område, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalter påtagligt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt.

Hantering

Med hantering avses en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Husbehovstäkt

Med husbehovstäkt avses sådant uttag av material som ska användas inom den egna fastigheten för dess egna behov som till exempel förbrukning som krävs för skötsel av jordbruks- eller skogsbruksfastighet. En materialtäkt där det utbrutna materialet används som ersättning för tjänster, avyttras eller på annat sätt utnyttjas kommersiellt betraktas inte som husbehovstäkt.

Hushållsbehov

Med hushållsbehov avses här hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln.

Hushållsspillvatten

Hushållsspillvatten består av spillvatten från WC ("klosettwater") samt från bad, disk och tvätt ("BDT-water").

Hälsa- eller miljöfarliga kemiska produkter

Med hälsa- och miljöfarliga produkter avses kemiska produkter klassificerade och märkta som farliga enligt gällande CLP-förordning och Kemikalieinspektionens anvisningar.

Markarbeten

Med markarbeten avses schaktning, borrhning, fyllning, spontning, pålning och andra liknande arbeten på land.

Maskinell avverkning

Med maskinell avverkning avses avverkning, röjning, gallring eller plockhuggning med maskiner större än motorsåg.

Materialtäkt

Med materialtäkt avses täkt av berg, sten, grus, sand, lera, torv eller andra jordarter.

Naturgödsel

Med naturgödsel avses här fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin med ursprung från djur.

Obelagd väg

Med obelagd väg avses väg utan beläggning av cement- eller bitumenbundna lager, som till exempel grusväg.

Större schaktningsarbeten

Med större schaktningsarbeten avses sänkning av markytan på utstakat område större än 200 kvadratmeter och för större anläggningsarbeten än för grundläggning av enskild villa.

Tungt fordon

Med tungt fordon avses ett fordon med en totalvikt överskridande 3,5 ton.

Upplag

Med upplag avses tillfällig eller permanent förvaring som sker öppet direkt på marken.

Uppställning

Med uppställning avses sådan obevakad parkering som har varaktighet längre än 12 timmar.

Växtnäringsämnen

Med växtnäringsämnen avses konstgödning, mineraliska gödselmedel, naturgödsel (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin med ursprung från djur), biogödsel, vedaska samt övriga organiska gödselmedel, dock inte gödsel från betande djur inom vattenskyddsområdet.

Yrkesmässig

Yrkesmässig verksamhet kan bedrivas av såväl fysiska som juridiska personer. För att någon ska anses yrkesmässigt bedriva en verksamhet förutsätts att verksamheten har en viss omfattning och varaktighet samt att den har ett fastställt vinstsyfte och är av självständig karaktär. Förhållanden som tyder på yrkesmässig verksamhet är att

- verksamheten bedrivs i bolagsform,
- verksamhetsutövaren är bokföringsskyldig, och
- verksamhetsutövaren är momsredovisningsskyldig.

2 § Petroleumprodukter

Primär skyddszon

Förbud gäller för hantering av större mängd än 25 liter av petroleumprodukter eller andra brandfarliga vätskor.

Undantag från förbud gäller för

- drivmedel i fordonstank och arbetsredskap,
- transport,
- befintlig lagring som har sekundärt skydd eller sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn, och
- vägunderhåll.

Tillstånd krävs för uppställning av arbetsfordon, tunga fordon och stationära förbränningsmotorer.

3 § Hälsa- och miljöfarliga kemiska produkter

Primär skyddszon

Förbud gäller för hantering av större mängder än för hushållsbehov, av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälso- eller miljöfarliga kemiska produkter.

Undantag från förbud gäller för

- transport, och
- befintlig lagring som har sekundärt skydd eller sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.

Sekundär skyddszon

Tillstånd krävs för hantering av större mängder än för hushållsbehov, av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälso- eller miljöfarliga kemiska produkter.

Undantag från tillstånd gäller för

- transport, och
- befintlig lagring som har sekundärt skydd eller sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.

4 § Bekämpningsmedel

Primär skyddszon

Förbud gäller för yrkesmässig hantering av bekämpningsmedel.

Undantag från förbud gäller för

- transport,
- punktvis bekämpning vid enstaka tillfällen, och
- bekämpningsmedel som tillhör klass 3.

Sekundär skyddszon

Tillstånd krävs för yrkesmässig spridning av bekämpningsmedel.

Undantag från tillstånd gäller för

- punktvis bekämpning vid enstaka tillfällen, och
- bekämpningsmedel som tillhör klass 3.

5 § Växtnäringsämnen

Primär och sekundär skyddszon

Förbud gäller för

- spridning av humanurin och latrin,
- spridning av slam från reningsverk eller enskild avloppsanläggning, och

- lagring av naturgödsel utan tät gödselanläggning.

Tillstånd krävs för yrkesmässig spridning av växtnäringsämnen.

6 § Skogsavverkning

Primär skyddszon och sekundär skyddszon

Anmälan krävs för maskinell avverkning av skog.

7 § Avloppsanläggningar

Primär skyddszon

Förbud gäller för att nyanlägga infiltrationsanläggning för renat hushållsspillvatten och annat avloppsvatten som leds till grundvattnet.

Tillstånd krävs för ändring av befintlig avloppsanläggning.

Sekundär skyddszon

Tillstånd krävs för att nyanlägga eller ändra infiltrationsanläggning för renat hushållsspillvatten och annat avloppsvatten som leds till grundvattnet.

8 § Upplag och deponier

Primär skyddszon

Förbud gäller för

- upplag av avfall, förorenade massor och massor med okänt föroreningsinnehåll,
- upplag av asfalt, oljegrus och vägsalt,
- upplag av snö från trafikerade ytor utanför primär skyddszon, och
- upplag under längre tid än en avverkningssäsong av bark, flis, timmer, spån eller liknande.

Undantag från förbud gäller för upplag av ved eller andra träbaserade produkter för uppvärmning av bostad eller motsvarande.

Sekundär skyddszon

Förbud gäller för

- upplag av avfall, förorenade massor och massor med okänt föroreningsinnehåll,
- upplag av asfalt, oljegrus och vägsalt, och
- upplag av snö från trafikerade ytor utanför primär eller sekundär skyddszon.

9 § Vägar och transporter

Primär skyddszon

Förbud gäller för avledning av dagvatten från nyanlagd väg för infiltration i mark, direkt eller via dike.

Undantag från förbud gäller för avledning av dagvatten från obelagda vägar samt enskilda vägar.

Sekundär skyddszon

Tillstånd krävs för avledning av dagvatten från nyanlagd väg för infiltration i mark, direkt eller via dike.

Undantag från tillståndsplikt gäller för avledning av dagvatten från obelagda vägar samt enskilda vägar.

10 § Materialtäkter och markarbeten

Primär skyddszon och sekundär skyddszon

Förbud gäller för

- nyanläggning av materialtäkt, inklusive husbehovstäkt, och
- markutfyllnad och återfyllnad med förorenade massor eller massor med okänt föroreningsinnehåll.

Tillstånd krävs för sprängning, pålning, spontning, borrhning och större schaktarbeten.

Undantag från tillståndskrav för schaktnings- och markarbeten gäller i samband med ledningsarbeten och vägunderhåll.

11 § Övrigt

Primär skyddszon

Förbud gäller för

- fordonstvätt annat än avsköljning med vatten på andra platser än som speciellt anordnats för detta ändamål såsom spolplatta kopplad till godkänd slam- och oljeavskiljare, och
- etablering av sådan miljöfarlig verksamhet som enligt miljöbalken är anmälningspliktig.

Sekundär skyddszon

Förbud gäller för fordonstvätt annat än avsköljning med vatten på andra platser än som speciellt anordnats för detta ändamål såsom spolplatta kopplad till godkänd slam- och oljeavskiljare.

Tillstånd krävs för etablering av sådan miljöfarlig verksamhet som enligt miljöbalken är anmälningspliktig.

12 § Skyltning

Vattentäktens huvudman ska se till att informationsskyltar avseende vattenskyddsområdet finns uppsatta på för ändamålet lämpliga och väl synliga platser. Inom vattenskyddsområdet får vattentäktens huvudman ta annans mark i anspråk för att sätta upp informationsskyltar om vattenskyddsområdet.

Generella undantag

Meddelade föreskrifter utgör inte hinder för den hantering och de verksamheter, inklusive nyanläggning, som behövs för drift, utveckling och underhåll av vattentäkten och vattenverket.

Tillstånd enligt dessa föreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprövats eller kräver tillstånd enligt annat kapitel i miljöbalken, enligt förordning utfärdad med stöd av miljöbalken eller föreskrifter meddelade av miljöbalken. Vidare krävs inte prövning enligt dessa föreskrifter om frågan är prövad, eller kommer att prövas enligt väglagen (1971:948), lag om byggande av järnväg (1995:1649), ellagen (1997:857) eller andra lagar där krav på miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken ställs.

Dessa föreskrifter är beslutade med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken.

Föreskrifterna träder i kraft den 30 juni 2023.

För befintliga verksamheter, anläggningar och pågående markanvändning gäller förbud, tillståndsplikt eller anmälningsplikt först fr.o.m. den 30 juni 2025 eller den särskilda tidpunkt som framgår av specifik skyddsföreskrift.

Om dispens från ett förbud har sökts innan förbudet börjar gälla, eller om tillstånd har sökts innan tillståndsplikten börjar gälla, får den prövade verksamheten fortgå, anläggningen kvarstå och markanvändningen fortsätta, så länge dispens eller tillstånd inte nekats. Detsamma gäller för anmälningspliktig verksamhet eller anläggning.

Genom länsstyrelsens beslut upphör Västerbygdens vattendomstols dom den 14 december 1967 i mål nummer A91/1964 (dom A90/1967) att gälla i de delar som avser skyddsområde och skydds föreskrifter när beslutet har vunnit laga kraft.

Emma Spak

Lindsay Gateman